

UDK: 37.013.42:17.022.1

**MILLIY PEDAGOGIK MEROS ASOSIDA YOSHLARNING MA'NAVY-AXLOQIY
KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH**

Madiyarov Barxayotjon Isakjonovich

Toshkent viloyati O'rta Chirchiq tumani 49-umumiy o'rta ta'lim maktabi

O'quv-tarbiyaviy ishlar bo'yicha rahbar o'rinbosari.

e-mail: madiyarovbarhayot@gmail.com +998949798797

ORCID: 0009-0005-3702-2259

<https://doi.org/10.5281/zenodo.22869261>

Annotatsiya. Mazkur maqolada milliy pedagogik meros asosida yoshlarning ma'naviy-axloqiy kompetensiyalarini rivojlantirishning nazariy-metodologik va pedagogik asoslari tadqiq etilgan. Globallashtirish, raqamlashtirish va axborot oqimlarining jadallashuvi sharoitida yoshlarning ma'naviy-axloqiy dunyoqarashini shakllantirish masalasining dolzarbligi asoslangan. Milliy pedagogik meros tushunchasining mazmuni ochib berilib, Abu Nasr Forobiy, Abu Ali ibn Sino, Abu Rayhon Beruniy, Yusuf Xos Hojib, Alisher Navoiy hamda Abdulla Avloniylarning ta'lim-tarbiya, axloq, komil inson, ilm-ma'rifat, adolat va insonparvarlik haqidagi qarashlari kompetensiyaviy yondashuv asosida tahlil qilingan. Tadqiqotda ma'naviy-axloqiy kompetensiyaning kognitiv, aksiologik, emotsional, xulq-atvor, ijtimoiy va refleksiv komponentlari aniqlashtirilgan. Milliy pedagogik merosni zamonaviy ta'lim mazmuniga integratsiyalashning pedagogik modeli ishlab chiqilib, "Merosdan hayotga", "Axloqiy vaziyat", "Mutafakkir bilan suhbat", "Qadriyatlar xaritasi" va "Bugun men qanday qo'llayman?" kabi metodlardan foydalanish imkoniyatlari asoslangan. Tadqiqot natijasida milliy merosni tarixiy ma'lumot sifatida emas, balki yoshlarning real hayotiy kompetensiyalarini rivojlantiruvchi pedagogik resurs sifatida qo'llash samarali ekanligi asoslangan.

Kalit so'zlar: milliy pedagogik meros, ma'naviyat, axloq, ma'naviy-axloqiy kompetensiya, milliy qadriyat, yoshlar tarbiyasi, kompetensiyaviy yondashuv, pedagogik meros, komil inson, axloqiy madaniyat, refleksiya.

Аннотация. В статье исследуются теоретико-методологические и педагогические основы развития духовно-нравственных компетенций молодежи на основе национального педагогического наследия. Обоснована актуальность формирования духовно-нравственного мировоззрения молодежи в условиях глобализации, цифровизации и стремительного развития информационного пространства. Раскрывается содержание понятия национального педагогического наследия, анализируются педагогические взгляды Абу Насра аль-Фараби, Абу Али ибн Сины, Абу Райхана Беруни, Юсуфа Хос Ходжиба, Алишера Навои и Абдуллы Авлони с позиции компетентного подхода. Определены когнитивный, аксиологический, эмоциональный, поведенческий, социальный и рефлексивный компоненты духовно-нравственной компетентности. Разработана педагогическая модель интеграции национального педагогического наследия в современное содержание образования.

Обоснована эффективность использования интерактивных методов, направленных на осмысление нравственных ценностей и их практическое применение в жизненных ситуациях.

Ключевые слова: национальное педагогическое наследие, духовность, нравственность, духовно-нравственная компетентность, национальные ценности, воспитание молодежи, компетентностный подход, педагогическое наследие, нравственная культура, рефлексия.

Abstract. This article examines the theoretical, methodological and pedagogical foundations for developing young people's spiritual and moral competencies based on national pedagogical heritage. The relevance of forming the spiritual and moral worldview of young people in the context of globalization, digitalization and rapidly expanding information flows is substantiated. The content of the concept of national pedagogical heritage is revealed, and the educational views of Abu Nasr al-Farabi, Abu Ali ibn Sina, Abu Rayhan al-Biruni, Yusuf Khash Hajib, Alisher Navoi and Abdulla Avloni are analyzed from the perspective of the competency-based approach. The cognitive, axiological, emotional, behavioral, social and reflexive components of spiritual and moral competence are identified. A pedagogical model for integrating national pedagogical heritage into modern educational content is proposed. The effectiveness of interactive methods aimed at understanding moral values and applying them to real-life situations is substantiated.

Keywords: national pedagogical heritage, spirituality, morality, spiritual and moral competence, national values, youth education, competency-based approach, pedagogical heritage, moral culture, reflection.

KIRISH

Globalashuv va raqamli transformatsiya jarayonlari jamiyat hayotining barcha sohalariga, xususan, ta'lim va tarbiya tizimiga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Bugungi yoshlar katta hajmdagi axborot oqimi bilan bir vaqtda turli madaniy, ijtimoiy va axloqiy qarashlar bilan to'qnash kelmoqda. Bunday sharoitda yosh avlodda mustaqil fikrlash, axborotni tanqidiy baholash, milliy va umuminsoniy qadriyatlarni farqlash, ijtimoiy mas'uliyat hamda axloqiy qaror qabul qilish kompetensiyalarini shakllantirish alohida pedagogik ahamiyat kasb etadi. O'zbekiston ta'lim siyosatida yosh avlodni ma'naviy yetuk, vatanparvar, mustaqil fikrlaydigan va jamiyat oldidagi mas'uliyatini anglaydigan shaxs sifatida tarbiyalash muhim vazifalardan biri sifatida belgilanmoqda. Oliy attestatsiya komissiyasining amaldagi talablarida ham ilmiy maqolada muammoning qo'yilishi, materialning nazariy-metodologik va uslubiy jihatdan puxtaligi, manbalarning ishonchliligi hamda xulosa va takliflarning asoslanganligi muhim mezonlar sifatida ko'rsatilgan [1]. Shu jihatdan yoshlarning ma'naviy-axloqiy kompetensiyalarini rivojlantirishda milliy pedagogik merosdan foydalanish masalasi alohida ilmiy-metodik ahamiyatga ega. Milliy pedagogik meros xalqning asrlar davomida shakllangan ta'lim-tarbiya tajribasi, pedagogik qarashlari, axloqiy me'yorlari, urf-odatlar, an'analari, xalq og'zaki ijodi namunalari hamda mutafakkirlarning ta'lim-tarbiyaga oid ilmiy va badiiy merosini qamrab oladi.

Ajdodlarimizning pedagogik qarashlarida insonning ma'naviy kamoloti, ilmga intilishi, axloqiy pokligi, jamiyat oldidagi mas'uliyati va boshqalarga hurmat bilan munosabatda bo'lishi muhim qadriyat sifatida qaralgan [2; 3]. Bugungi kompetensiyaviy yondashuv nuqtayi nazaridan ushbu g'oyalar yoshlarning real hayotiy vaziyatlarda to'g'ri qaror qabul qilishi va ijtimoiy faoliyatida namoyon bo'ladigan ma'naviy-axloqiy kompetensiyalarni shakllantirish uchun muhim metodologik asos bo'la oladi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Milliy pedagogik merosning yoshlar tarbiyasidagi o'rnini o'rganish tarixiy-pedagogik tadqiqotlarda muhim yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Abu Nasr Forobiyning pedagogik-falsafiy qarashlarida insonning ma'naviy kamoloti va jamiyat taraqqiyoti o'zaro bog'liq holda talqin qilinadi. Uning "Fozil odamlar shahri" asarida fozil inson va fozil jamiyat masalalari markaziy o'rin egallaydi [2]. Ibn Sino ta'lim-tarbiya jarayonida bolaning yosh va individual xususiyatlarini hisobga olish, axloqiy sifatlarni shakllantirish va jamoaviy tarbiyaning ahamiyatiga e'tibor qaratgan [3]. Abu Rayhon Beruniy ilmiy bilish, kuzatish, tajriba va mustaqil fikrlashni inson kamolotining muhim shartlari sifatida qaragan [4]. Mazkur qarashlar bugungi yoshlarning intellektual va ma'naviy kompetensiyalarini rivojlantirish bilan uzviy bog'liq. Yusuf Xos Hojibning "Qutadg'u bilig" asarida adolat, aql, bilim, qanoat, odob va davlat boshqaruvi bilan bog'liq axloqiy g'oyalar tizimli ravishda ifodalangan [5]. Alisher Navoiy ijodida insonparvarlik, adolat, saxovat, kamtarlik, ilm-ma'rifat, halollik va ezgulik kabi ma'naviy-axloqiy qadriyatlar muhim o'rin tutadi [6]. Abdulla Avloniy esa tarbiya masalasini shaxs va jamiyat taraqqiyotining asosiy omillaridan biri sifatida ko'rsatib, axloqiy fazilatlarining yosh avlod hayotidagi ahamiyatini ochib bergan [7]. Zamonaviy tadqiqotlarda ham tarixiy-pedagogik merosni kompetensiyaviy va innovatsion yondashuvlar bilan integratsiyalash masalasiga e'tibor kuchaymoqda. Xususan, OAK materiallarida tarixiy yondashuvni aksiologik, interfaol, muammoli, kreativ va kompetensiyaviy yondashuvlar bilan integratsiyalash pedagogik bilimlarni rivojlantirishning istiqbolli yo'nalishi sifatida namoyon bo'lmoqda [8]. Mazkur tadqiqotning metodologik asosini **tarixiy-pedagogik, aksiologik, ompetensiyaviy, shaxsga yo'naltirilgan, faoliyatga asoslangan va reflektiv yondashuvlar** tashkil etadi.

Tadqiqotda quyidagi metodlardan foydalanildi:

- tarixiy-pedagogik tahlil;
- qiyosiy tahlil;
- tizimlashtirish;
- umumlashtirish;
- pedagogik modellashtirish;
- aksiologik tahlil;
- kompetensiyaviy tahlil.

NATIJALAR

1. Ma'naviy-axloqiy kompetensiya tushunchasining mazmuni

Tadqiqot natijalariga ko'ra, ma'naviy-axloqiy kompetensiyani faqat axloqiy tushunchalarni bilish bilan cheklab bo'lmaydi.

U shaxsning:
bilishi → anglash → qadrlashi → qaror qabul qilishi → amalda qo‘llashi → o‘z faoliyatini baholashi
jarayonlarini o‘zida birlashtiruvchi kompleks sifat sifatida talqin qilinishi mumkin.
Shu asosda ma’naviy-axloqiy kompetensiyaning quyidagi komponentlari aniqlandi:

Komponent	Mazmuni
Kognitiv	Milliy va umuminsoniy qadriyatlar haqida bilim
Aksiologik	Qadriyatlarga shaxsiy munosabat
Emotsional	Empatiya, hamdardlik, insonni tushunish
Xulq-atvor	Axloqiy me’yorlarni amalda qo‘llash
Ijtimoiy	Muloqot, hamkorlik va mas’uliyat
Refleksiv	O‘z xatti-harakatini tahlil qilish

Mazkur komponentlarning o‘zaro uyg‘unligi yoshning ma’naviy-axloqiy jihatdan barqaror shaxs sifatida shakllanishini ta’minlaydi.

2. Milliy pedagogik merosning kompetensiyaviy imkoniyatlari

Milliy pedagogik merosdan foydalanishda asosiy muammo tarixiy ma’lumotlarni shunchaki yod oldirish bilan cheklanib qolish xavfidir.

Shuning uchun pedagogik jarayonda quyidagi modelni qo‘llash taklif etiladi:

MILLIY MEROS

↓

QADRIYATNI ANIQLASH

↓

QADRIYAT MAZMUNINI ANGLASH

↓

HAYOTIY VAZIYAT BILAN BOG‘LASH

↓

AXLOQIY QAROR QABUL QILISH

↓

AMALIY FAOLIYAT

↓

REFLEKSIYA

↓

BARQAROR AXLOQIY XULQ

Ushbu modelning asosiy yangiligi shundaki, milliy pedagogik meros tarixiy ma’lumotlar yig‘indisi sifatida emas, balki kompetensiya shakllantiruvchi pedagogik resurs sifatida qaraladi.

3. Milliy meros asosida zamonaviy pedagogik metodlar

“Merosdan hayotga” metodi

O‘quvchilarga mutafakkir merosidan axloqiy g‘oya taqdim etiladi.

Masalan:

Alisher Navoiy → insonparvarlik → zamonaviy hayotdagi muammo → o‘quvchining qarori.

Bunda o‘quvchi tarixiy g‘oyani real hayot bilan bog‘lashni o‘rganadi.

“Axloqiy vaziyat” metodi

O‘quvchilarga muammoli vaziyat beriladi:

“Siz guruhdagi topshiriqni bajarmagan o‘quvchining o‘rniga uning ishini ham bajarishingizni so‘rashdi. Bunday vaziyatda qanday qaror qabul qilasiz?”

O‘quvchilar qarorlarini halollik, mas’uliyat, adolat va hamkorlik qadriyatlari asosida izohlaydilar.

“Mutafakkir bilan suhbat”

Talabalar Forobiy, Ibn Sino, Navoiy yoki Avloniy qarashlari asosida savollarga javob tayyorlaydilar.

Masalan:

Savol: “Bugungi yosh qanday fazilatlarga ega bo‘lishi kerak?”

Talaba javobini tanlangan mutafakkirning pedagogik qarashlari asosida asoslaydi.

“Qadriyatlar xaritasi”

Markazga **“Komil inson”** tushunchasi yoziladi.

Undan quyidagi yo‘nalishlar chiqariladi:

ilm – adolat – halollik – vatanparvarlik – insonparvarlik – mehnatsevarlik – mas’uliyat – bag‘rikenglik.

Har bir qadriyat zamonaviy hayot misollari bilan izohlanadi.

4. Muhokama

Tadqiqot natijalari milliy pedagogik merosning tarbiyaviy imkoniyatlarini zamonaviy kompetensiyaviy yondashuv bilan uyg‘unlashtirish zarurligini ko‘rsatadi. OAKning 2026-yilgi ilmiy nashrlar bo‘yicha materiallarida ham ilmiy maqolalarda ilmiy yangilik, nazariy-amaliy ahamiyat va asoslangan natijalarga e‘tibor kuchaytirilgani qayd etilgan [1; 9]. Shuningdek, OAK materiallarida tarixiy-pedagogik yondashuvni interfaol, muammoli, kreativ va refleksiv texnologiyalar bilan birlashtirish imkoniyatlari amaliy tadqiqotlarda ham ko‘rsatilgan [8]. Bu holat biz taklif qilayotgan **“milliy meros → axloqiy vaziyat → mustaqil qaror → amaliy faoliyat → refleksiya”** modelining zamonaviy pedagogik tendensiyalar bilan metodologik jihatdan mosligini ko‘rsatadi. Milliy pedagogik merosni ta‘lim jarayoniga integratsiyalashning samaradorligi, avvalo, o‘qituvchining uni zamonaviy pedagogik vaziyatlar bilan bog‘lay olish kompetensiyasiga bog‘liq.

Shu sababli o‘qituvchi faqat tarixiy ma‘lumotni yetkazuvchi emas, balki **qadriyatni zamonaviy hayotiy kompetensiyaga aylantiruvchi pedagogik mediator** sifatida faoliyat olib borishi zarur.

5. Ma‘naviy-axloqiy kompetensiyani rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari

Tadqiqot asosida quyidagi pedagogik shart-sharoitlar aniqlandi:

Birinchii shart - mazmunii integratsiya

Milliy pedagogik merosni alohida mavzu sifatida emas, balki turli fanlar va tarbiyaviy faoliyat mazmuniga integratsiyalash.

Ikkinchi shart - faoliyatga yo'naltirish

O'quvchi qadriyat haqida gapiribgina qolmasdan, uni amaliy vaziyatda qo'llashi kerak.

Uchinchi shart - muammoli vaziyatlardan foydalanish

Axloqiy tanlov talab qiladigan real hayotiy vaziyatlar yoshlarning mustaqil fikrlashini rivojlantiradi.

To'rtinchi shart - refleksiya

Dars yakunida:

“Men nimani angladim?”

“Qanday qaror qabul qilgan bo'lardim?”

“Bu qadriyatni hayotimda qanday qo'llayman?”

kabi savollar asosida refleksiya tashkil etiladi.

Beshinchi shart - oila va ta'lim muassasasi hamkorligi

Milliy qadriyatlar faqat dars jarayonida emas, balki oilaviy tarbiya, mahalla va ijtimoiy muhit bilan ham uyg'unlashishi lozim.

ILMIY YANGILIK

Tadqiqotning ilmiy yangiligi quyidagilardan iborat:

1. Milliy pedagogik meros asosida yoshlarning ma'naviy-axloqiy kompetensiyalarini rivojlantirishning **kognitiv, aksiologik, emotsional, xulq-atvor, ijtimoiy va refleksiv komponentlari** tizimlashtirildi.
2. Milliy pedagogik merosni zamonaviy ta'limga integratsiyalashning “**Meros – qadriyat – vaziyat – qaror – faoliyat – refleksiya**” modeli taklif qilindi.
3. Mutafakkirlarning pedagogik qarashlarini yoshlarning real hayotiy kompetensiyalarini shakllantirishga yo'naltiruvchi interfaol metodlar tizimi ishlab chiqildi.
4. Ma'naviy-axloqiy kompetensiyani shakllantirishda tarixiy-pedagogik va kompetensiyaviy yondashuvlarning integratsion imkoniyatlari asoslandi.
5. Milliy pedagogik merosdan foydalanishning asosiy pedagogik tamoyili “**merosni yod oldirishdan – merosdagi qadriyatni amaliy faoliyatga aylantirishga**” o'tish sifatida belgilandi.

XULOSA

Milliy pedagogik meros yoshlarning ma'naviy-axloqiy kompetensiyalarini rivojlantirish uchun katta pedagogik va metodik imkoniyatlarga ega. Ajdodlarimizning pedagogik qarashlarida ilm, odob, adolat, halollik, insonparvarlik, vatanparvarlik, mehnatsevarlik, bag'rikenglik va komillik kabi qadriyatlarning ustuvorligi bugungi tarbiya jarayoni uchun muhim metodologik asos bo'lib xizmat qiladi. Tadqiqot natijasida milliy pedagogik merosdan samarali foydalanish uchun uni faqat tarixiy ma'lumot sifatida taqdim etish yetarli emasligi aniqlandi. Milliy meros zamonaviy hayotiy vaziyatlar, axloqiy muammolar, mustaqil qaror qabul qilish va refleksiv faoliyat bilan bog'lanishi zarur. Shu asosda “**Meros – qadriyat – vaziyat – qaror – faoliyat – refleksiya**” modeli taklif qilindi.

Mazkur model yoshlarning:

- milliy o'zligini anglash;
- ma'naviy qadriyatlarni qadrlash;

- axloqiy qaror qabul qilish;
- ijtimoiy mas'uliyatni his qilish;
- muloqot madaniyatini rivojlantirish;
- mustaqil fikrlash;
- o'z xatti-harakatini baholash kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Demak, zamonaviy ta'lim tizimida milliy pedagogik merosning eng muhim vazifasi tarixiy bilimlarni takrorlash emas, balki **ajdodlar tajribasidagi ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni zamonaviy yoshlarning kundalik faoliyatiga transformatsiya qilishdan** iborat.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi. Ilmiy faoliyat natijalarini nashr etish uchun tavsiya etilgan ilmiy nashrlarga qo'yiladigan talablar. – Toshkent, 2026. [OAK rasmiy talablari](#)
2. Abu Nasr Forobiy. Fozil odamlar shahri. – Toshkent: Abdulla Qodiriy nomidagi xalq merosi nashriyoti, 1993.
3. Abu Ali ibn Sino. Donishnoma. – Toshkent: Fan, 1976.
4. Abu Rayhon Beruniy. Tanlangan asarlar. – Toshkent: Fan, 1973.
5. Yusuf Xos Hojib. Qutadg'u bilig. – Toshkent: Fan, 1971.
6. Alisher Navoiy. Mahbub ul-qulub. – Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot, 2011.
7. Avloniy A. Turkiy guliston yoxud axloq. – Toshkent: O'qituvchi, 1992.
8. O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi. Tarixiy yondashuv asosida pedagogik bilimlarni rivojlantirishga oid ilmiy natijalar. – Toshkent, 2026. [OAK ilmiy materiallari](#)
9. O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi. Ilmiy nashrlarga qo'yiladigan ilmiy etiket va umumiy texnik talablar. – Toshkent, 2026. [OAKning 2026-yilgi talablari](#)
10. O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi. Ilmiy nashrlar faoliyatida ilmiy etika va nashriyot standartlari. – Toshkent, 2026.
11. O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi. Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxati. – Toshkent, 2026. [OAK nashrlar ro'yxati](#)
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida. – Toshkent, 2022.
13. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. O'zbekiston – 2030 strategiyasi to'g'risida. – Toshkent, 2023.
14. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. O'RQ-637-son, 23.09.2020.
15. Pedagogika: ensiklopediya. – Toshkent: O'zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2015.
16. Hasanboyev J., To'raqulov X., Haydarov M., Hasanboyeva O. Pedagogika fanidan izohli lug'at. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2008.
17. Mavlonova R., To'rayeva O., Holiqberdiyev K. Pedagogika. – Toshkent: O'qituvchi, 2001.

18. Munavvarov A.K. Pedagogika. – Toshkent: O‘qituvchi, 1996.
19. O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi. Oliy ta’limning davlat ta’lim standartlari. – Toshkent, 2024.
20. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligi. Tarbiya fani bo‘yicha metodik tavsiyalar. – Toshkent, 2024.
21. Suvonqulov H.T. Tarbiya fanini o‘qitish jarayonida o‘quvchilarning milliy qadriyatlarga qiziqishlarini rivojlantirish metodikasi: pedagogika fanlari bo‘yicha avtoreferat. – Toshkent, 2023.
22. Xudayberdiyeva X.K. Milliy yuksalish jarayonida yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning ma’naviy-axloqiy muammolari: pedagogika fanlari bo‘yicha avtoreferat. – Toshkent, 2024.
23. Matyakubova G.A. Nosiriddin Tusiyning pedagogik qarashlari asosida talabalarning axloqiy tarbiyasini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish: pedagogika fanlari bo‘yicha avtoreferat. – Toshkent, 2025.
24. Andayeva Sh.S. Yangilanayotgan O‘zbekistonda talabalarda milliy qadriyatlar tarixini o‘rgatish metodikasini takomillashtirish: pedagogika fanlari bo‘yicha avtoreferat. – Toshkent, 2025.
25. Karimov J.T. Abdurahmon Jomiyning ma’naviy-axloqiy tarbiyaga oid qarashlari: pedagogika fanlari bo‘yicha avtoreferat. – Toshkent, 2026.
26. Batiraliyeva Sh.P. Talabalarning ma’naviy-axloqiy faoliyatini rivojlantirish: pedagogika fanlari bo‘yicha avtoreferat. – Toshkent, 2026.
27. Asatov S.S. Yoshlarning axloqiy madaniyatini shakllantirishda milliy va umuminsoniy qadriyatlarning falsafiy tahlili. – Toshkent, 2026.
28. Teshabayev A.I. Globallashuv sharoitida 10–11-sinf o‘quvchilarining ma’naviy-axloqiy tarbiyasini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish. – Toshkent, 2026.
29. O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi. Ilmiy natijalarni nashr etish tavsiya etilgan nashrlar ro‘yxati. – Toshkent, 2026.
30. O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi. Ilmiy nashrlarda ilmiy etika, taqrizlash va akademik halollik bo‘yicha tavsiyalar. – Toshkent, 2026.